

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **JUDr. M. C.**, notára, so sídlom v B., proti **Notárskej komore Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, zastúpenej JUDr. P.Š., advokátom v B.**, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne z 12. mája 2006, č.k. DK8/05, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. novembra 2008, č.k. 1So/9/2008-184, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. novembra 2008, č.k. 1So/9/2008-184, v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Brezne ako súd prvého stupňa rozsudkom zo 7. mája 2008, č.k. 3S/4/2006-148, potvrdil rozhodnutie Disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky, č.k. KD8/05 z 12. mája 2006, ktorým bol navrhovateľ uznaný za vinného, že nesplnil uznesenie z mimoriadnej konferencie notárov konanej dňa 12. novembra 2004, ktorým boli zaviazaní všetci notári s účinnosťou od 1. januára 2005, ktorým zo zákona nevyplýva povinnosť registrovať sa ako platcovia dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), aby sa bez ohľadu na dosiahnutý obrat, v najbližšom prihlasovacom termíne registrovali ako dobrovoľní platcovia DPH, pričom mu bola zároveň uložená peňažná pokuta vo výške 100 000 Sk (3 319,39 €), ako aj povinnosť registrovať sa ako dobrovoľný platca DPH na príslušnom daňovom úrade a povinnosť uhradiť trovy konania, všetko v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Prvostupňový súd konajúc vo veci podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho

poriadku (ďalej len „OSP“) a § 93 ods. 3 veta druhá zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Notársky poriadok“) dospel k záveru, že navrhovateľ neakceptoval právoplatné, účinné a zaväzujúce rozhodnutie najvyššieho orgánu Notárskej komory Slovenskej republiky, čím závažným spôsobom porušil svoje povinnosti vyplývajúce z Etického kódexu notára, ale predovšetkým z uznesenia komory – uznesenia mimoriadnej Konferencie notárov konanej dňa 12. novembra 2004 a preto rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Konanie proti pôvodne označeným odporcom – prezidentovi Notárskej komory Slovenskej republiky a Disciplinárnej komisii Notárskej komory Slovenskej republiky zastavil, nakoľko sú len orgánmi Notárskej komory Slovenskej republiky a rozhodol o zaplatení súdneho poplatku za opravný prostriedok 1 000 Sk a o náhrade trov konania v sume 24 800 Sk titulom právneho zastúpenia odporcov.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací rozsudkom z 12. novembra 2008, č. k. 1 So/9/2008-184, rozsudok Okresného súdu v Brezne v napadnutej časti vo veci samej aj v časti týkajúcej sa okruhu účastníkov konania potvrdil, nepovažujúc námietky navrhovateľa uvedené v odvolaní ohľadom okruhu účastníkov preskúmovacieho konania, nepreskúmateľnosti a nezrozumiteľnosti uznesenia Konferencie notárov z 12. novembra 2004, premlčania ako aj nevysporiadania sa prvostupňového súdu s argumentom navrhovateľa, ktorým bol tvrdý zásadný rozpor predmetného uznesenia Konferencie notárov zo dňa 12. novembra 2004 s čl. 59 ods. 2 Ústavy SR, t. j. že Notárska komora Slovenskej republiky si extenzívnym spôsobom dovoľuje ukladať jej jednotlivým členom daňové povinnosti, hoci tieto je možné ukladať len zákonom alebo na základe zákona/za dôvodné. Postup prvostupňového súdu, keď v rámci preskúmavania rozhodnutia v disciplinárnom konaní nezisťoval skutočnosti, ktoré viedli k vydaniu rozhodnutia mimoriadnej Konferencie notárov, odvolací súd považoval za správny, vzhľadom na to, že navrhovateľ a ani nikto iný (žiadny notár Slovenskej republiky) nenapadol predmetné uznesenie, nebola podaná žaloba o neplatnosť tohto uznesenia, resp. nebola využitá možnosť domáhať sa zrušenia tohto uznesenia iným zákonným spôsobom, čím vzhľadom na znenie § 245 ods. 1 OSP nebolo možné zaoberať sa zákonnosťou uznesenia Notárskej komory s prihliadnutím na Ústavu Slovenskej republiky a Zákon o DPH.

Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že navrhovateľ závažným

spôsobom porušil ustanovenie § 91 ods. 1 Notárskeho poriadku nedodržaním povinností vyplývajúcich zo záväzného uznesenia prijatého Notárskou konferenciou, ako aj povinnosti Stanovené Etickým kódexom notára. V konaní mal za preukázané, že navrhovateľ nerešpektoval právoplatné uznesenie Notárskej konferencie ako najvyššieho orgánu samosprávy notárov zo dňa 12. novembra 2004, nereagoval ani na výzvu na odstránenie porušovania povinností z jeho strany a neodstránil porušenie svojich povinností ani v priebehu disciplinárneho konania, či konania pred súdom. Podľa názoru odvolacieho súdu tvrdenie navrhovateľa, že uznesenie schválené Notárskou konferenciou zo dňa 12. novembra 2004 ide nad rámec jej zákonom stanovenej pôsobnosti, je pre posúdenie daného prípadu irelevantné. Za relevantnú skutočnosť pre posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu súd považuje to, že notár porušil povinnosti vyplývajúce z uznesenia komory, čo v konaní bolo nesporne preukázané.

Rozhodnutie okresného súdu vo výroku o trovách odvolací súd zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, keďže prvostupňový súd, pokiaľ priznal náhradu trov konania odporcom, postupoval v rozpore s ustanovením § 250k ods. 1 OSP. Navrhovateľovi trovy odvolacieho konania nepriznal, keďže nebol v odvolacom konaní úspešný.

Odvolací súd pripustil dovolanie proti jeho rozsudku podľa § 238 ods. 3 OSP majúc za to, že ide o rozhodnutie zásadného právneho významu spočívajúceho v tom, či súd v konaní podľa piatej časti OSP (konajúci v danom prípade o opravnom prostriedku podľa § 250 1/ a nasl. OSP) je oprávnený preskúmať podľa § 245 ods. 1 OSP zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu - uznesenia Konferencie notárov, o ktoré sa preskúmané rozhodnutie opiera:

1/ ak sa jedná o právoplatné rozhodnutie správneho orgánu, ktoré by mohol súd preskúmať len v senáte, pričom konanie o opravnom prostriedku podľa § 250 1/ a nasl. OSP je vedené samosudcom;

2/ ak sa jedná o rozhodnutie - uznesenie orgánu - Konferencie notárov ako najvyššieho orgánu komory prijatého postupom podľa § 30 ods. 3 Notárskeho poriadku;

3/ ak Notárska komora je právnickou osobou, samosprávnou stavovskou organizáciou (§ 29 ods. 1, 2 Notárskeho poriadku), pričom sa nejedná o rozhodnutie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ale ide o rozhodnutie vo vnútri komory, dotýkajúce sa len členov komory;

4/ ak Notárskym poriadkom nie je určený osobitný postup preskúmania uznesenia Konferencie notárov, pričom by eventuálne bolo možné uvažovať o preskúmaní všeobecným postupom podľa piatej časti OSP (za predpokladu, že nie je vylúčený takýto prieskum vzhľadom na vyššie uvedené (§ 244 ods. 1,2 a contrario OSP). Od posúdenia tejto otázky (pripustenia možnosti preskúmania zákonnosti uznesenia Konferencie notárov) závisí posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu, pretože pokiaľ by táto možnosť bola pripustená, nie je vylúčené, že súd by konštatoval nezákonnosť tohto rozhodnutia (uznesenia KN) a následne by nebolo dôvodné ani sankcionovanie pre nesplnenie povinností vyplývajúcich z takéhoto rozhodnutia.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol navrhovateľ včas podaným dovolaním. Namietal, že rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. V predmetnej právnej veci sa totiž jedná o posúdenie otázky zásadného právneho významu spočívajúcej v tom, či súd v konaní podľa piatej časti OSP je oprávnený v rámci tohto súdneho konania posúdiť i zákonnosť prv urobeného správneho rozhodnutia, o ktoré sa preskúmané rozhodnutie opiera - uznesenia Konferencie notárov zo dňa 12. novembra 2004, ktoré znelo nasledovne: *„Konferencia notárov zaväzuje s účinnosťou od 1. januára 2005 notárov, ktorým zo zákona nevyplýva povinnosť registrovať sa ako platcovia DPH, aby sa ako dobrovoľní platcovia DPH v najbližšom zákonnom prihlasovacom termíne registrovali ako platcovia DPH bez ohľadu na obrat. Odmena notára a náhrada hotových výdavkov podľa vyhl. MS SR č. 31/1993 Z.z. v znení neskorších predpisov nezahŕňa DPH“*.

Namietal právny záver súdov oboch stupňov, že ak žiaden subjekt (žiaden notár) predmetné uznesenie Konferencie notárov nenapadol, nebola podaná žaloba o neplatnosť tohto uznesenia, resp. nebola využitá možnosť domáhať sa zrušenia tohto uznesenia iným zákonným spôsobom, treba považovať uznesenie Konferencie notárov za záväzné, právoplatné a na základe toho potom posúdiť konanie navrhovateľa nerešpektujúce predmetné uznesenie Konferencie notárov ako konanie nezákonné.

Poukázal na nemožnosť prijatia právneho názoru ohľadom posúdenia otázky možnosti preskúmania uznesenia Konferencie notárov zo strany Okresného súdu v Brezne, resp. Krajského súdu v Banskej Bystrici, v zmysle ktorého v prípade prijatia akéhokoľvek potenciálne nezákonného rozhodnutia orgánu stavovskej samosprávy budú musieť všetci jej dotknutí členovia brániť svoje práva osobitným postupom (ktorý v prípade notárov ani nie je

stanovený), teda inak ako svojou obranou v disciplinárnom konaní najmä z dôvodu, že im súd posudzujúci oprávnenosť disciplinárneho konania voči ich osobám odmietne poskytnúť právo na súdnu ochranu pred nezákonnými, resp. nad rámec zákona vykonanými krokmi inštitúcie, ktorej sú povinnými členmi z titulu zákona. Okresný súd v Brezne ani Krajský súd v Banskej Bystrici sa totiž v rámci tohto súdneho konania otázkou preskúmania podkladu (prv urobeného správneho rozhodnutia) pre vydanie rozhodnutia správneho orgánu nezaoberali práve s odôvodnením, že tento podklad doteraz nikto nenapadol, hoci sa podľa jeho názoru oba sudy touto otázkou mali zaoberať, keďže iný postup preskúmania v tomto konkrétnom prípade prijatého uznesenia Konferencie notárov zo dňa 12. novembra 2004 nie je osobitne určený.

Na základe vyššie uvedeného sa preto navrhovateľ domnieval, že dovolací súd by v záujme ochrany jeho práv a oprávnených záujmov v tomto súdnom konaní mal posúdiť ako plne dôvodnú požiadavku na pripustenie možnosti preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu - uznesenia Konferencie notárov, o ktoré sa preskúmané rozhodnutie správneho orgánu opiera i v konaní podľa tretej hlavy piatej časti OSP, keďže od posúdenia tejto otázky závisí posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu, pričom pokiaľ by súd v rámci súdneho konania konštatoval nezákonnosť tohto rozhodnutia (uznesenia Konferencie notárov) následne by nebolo taktiež dôvodné ani sankcionovanie navrhovateľa pre nesplnenie povinností vyplývajúcich z takéhoto rozhodnutia.

Navrhol dovolaciemu súdu, aby po náležitom právnom posúdení otázky pripustenia možnosti preskúmania zákonnosti uznesenia Konferencie notárov v tomto súdnom konaní dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. novembra 2008 zmenil tak, že disciplinárny návrh v celom rozsahu zamietá (v prípade konštatovania nesprávneho právneho posúdenia správne zisteného skutkového stavu), prípadne navrhol dovolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 12. novembra 2008 ako aj rozsudok Okresného súdu v Brezne zo dňa 7. mája 2008 v celom rozsahu zrušil a vrátil Okresnému súdu v Brezne na ďalšie konanie (v prípade konštatovania dovolacieho súdu, že aj rozhodnutie súdu prvého stupňa ma vady, pre ktoré sa zrušilo rozhodnutie odvolacieho sudu).

Odporkyňa v písomnom vyjadrení na odvolanie sa nestotožnila s právnymi názormi navrhovateľa uvedenými v dovolaní, najmä v tom že

- dovolaním napadnuté rozhodnutia súdov sú vo výrokovej časti vecne správne a súd na prvom stupni, ako aj odvolací súd posúdili právnu vec v súlade so zákonom;
- dotknuté uznesenie Konferencie notárov je právoplatné a teda pre všetkých notárov - Členov NKSR musí byť aj záväzné (inak by nemalo toto uznesenie zmysel ani význam),
- súdy v tomto konaní nie sú oprávnené skúmať zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu - v tomto prípade uznesenia Konferencie notárov o povinnosti registrácie DPH pretože žiadnym výkladom procesného predpisu (OSP) nie je možné ani analogicky vyvodit', že v konaní podľa tretej hlavy OSP (§ 2501 a nasl. t.j. rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov by bolo možné postupovať podľa § 245 ods. 1 OSP. Procesný predpis priamo v ustanovení § 2501 ods. 2 uvádza, že ustanovenia tretej hlavy sú špeciálne, ale k hlave druhej), ktorej ustanovenia sa použijú primerane, v hlave tretej ak nie je ustanovené inak,
- naopak už v konaní na prvom stupni bolo poukázané odporkyňou na skutočnosť, že samotná žaloba trpela od začiatku vadami konania podľa príslušných všeobecných ustanovení OSP, najmä chýbali náležitosti žaloby s poukázaním na ustanovenie § 250m, v spojení s § 2501, ods. 2, § 249 ods. 2 a § 79 OSP. Mala za to, že v tomto konkrétnom konaní zákon nedáva súdom takúto možnosť „pripustenia“ preskúmania zákonnosti uznesenia Konferencie notárov a teda nie je možné ani akýmkoľvek extenzívnym výkladom uvedených ustanovení pripustiť uvedenú možnosť preskúmania zákonnosti.

Vzhľadom na uvedené odporkyňa navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd dovolanie zamietol, alebo odmietol. Poznamenala, že návrhu navrhovateľa, aby odvolací súd zmenil rozsudok Krajského údu v Banskej Bystrici nie je procesné možné vyhovieť; zároveň si uplatnila trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sa v prvom rade zaoberal prípustnosťou dovolania v danej veci.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy podľa ods. 2 preskúmavajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb,

pokiaľ mu zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo ktorými môžu byť ich práva a právne chránené záujmy alebo povinnosti priamo dotknuté.

Podľa § 93 ods. 3 Notárskeho poriadku ten, komu bolo uložené disciplinárne opatrenie podľa ods. 1, môže podať proti rozhodnutiu disciplinárnej komisie opravný prostriedok do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia o uložení disciplinárneho opatrenia; opravný prostriedok môže podať aj navrhovateľ. Opravný prostriedok sa podáva na okresnom súde, v ktorého obvode má notár sídlo.

V prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov súd postupuje, podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti OSP (§ 2501 ods. 1 OSP).

Pokiaľ v tretej hlave piatej časti OSP nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a (§ 2501 od. 2 OSP).

Podľa 246c ods. 1 veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Súčasná judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky vychádza z názoru, že v správnom súdnictve právomoc Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konať o dovolaní nie je daná [napr. uznesenia NS SR vo veci sp. zn. ISdo 102/2008 z 9. decembra 2008 či sp. zn. ISdo 31/2009 z 28. apríla 2009 a iné - pozri bližšie www.nsud.sk), ako aj uznesenie Ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 87/2009-11 z 24. februára 2009 a ďalšie k tomu pozri www.concourt.sk)]. Vo veciach správneho súdnictva je najvyšší súd najmä odvolacím súdom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP).

To neplatí aj vo veciach správneho súdnictva, v ktorých proti rozhodnutiu najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho nie je dovolanie prípustné.

V civilnom dovolacom konaní dohliada najvyšší súd prostredníctvom inštitútu dovolania na procesnú čistotu a jednotnosť rozhodovania v súdnych konaniach, ktorých podstatou je v zásade spor o súkromné právo prerokúvaný od začiatku na všeobecnom súde, oproti tomu je správne súdnictvo preskúvaním zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Už samotné správne súdnictvo je kontrolou inej sústavy, a tak zákonodarca nepovažoval za rozumné a účelné, aby kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Okrem toho správne súdnictvo nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnictve už túto funkciu plní. V danej súvislosti nesmie byť mätúce, že správne a civilné súdnictvo sú zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe.

Výnimku z vyššie uvedeného tvoria iba veci správneho súdnictva s tzv. plnou jurisdikciou v zmysle § 250i ods. 2 OSP, avšak len v prípadoch, kde súdom prvého stupňa v správnom súdnictve je okresný súd (t.j. § 93 ods., 3 Notárskeho poriadku, prípadne § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov).

Podľa § 250i ods. 2 OSP ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Citované zákonné ustanovenie je faktickou transpozíciou požiadavky tzv. „plnej jurisdikcie“ ako atribútu práva na spravodlivý proces. Súd pri svojom rozhodovaní nesmie byť obmedzený v skutkových otázkach len tým, čo tu zistil správny orgán, a to ani čo do rozsahu vykonaných dôkazov, ani ich obsahu a hodnotenia zo známych hľadísk závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Súd teda celkom samostatne a nezávisle hodnotí správnosť a úplnosť skutkových zistení urobených správnym orgánom a ak pritom zistí skutkové či (procesné) právne deficity, môže reagovať jednak tým, že uloží správnemu orgánu ich odstránenie, nahradenie alebo doplnenie, alebo tak urobí sám.

Proti rozsudku súdu vydaného v tzv. plnej jurisdikcii, v ktorom môže súd rozhodnúť rozsudkom o náhrade škody, o peňažnom plnení alebo o peňažnej sankcii, ak na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že o spore, o inej právnej veci alebo o uložení sankcie má byť rozhodnuté inak, ako rozhodol správny orgán je v zmysle § 250ja ods. 5 OSP prípustný opravný prostriedok podľa štvrtej časti, ak nie je ustanovené inak.

Takto potom vo veciach súkromnoprávných sporov a ukladania sankcií je zásadne prípustné podať odvolanie, navrhnúť obnovu konania a dovolanie podľa štvrtej časti OSP, ak nie sú uvedené opravné prostriedky vylúčené ustanovením § 246c ods. 1 veta tretia OSP a § 250ja ods. 4 OSP.

Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúc v danej veci ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 OSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250ja ods. 5 OSP) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250ja ods. 5 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže to nepovažoval za potrebné (§ 243a ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250ja ods. 5 OSP) a dospel k záveru, že dovolanie možno považovať za dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 OSP môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 OSP,

b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a

c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 OSP) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 OSP a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v danom prípade založené na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP).

Predmetom preskúmvacieho konania je rozhodnutie odporkyne (jej disciplinárnej

komisie), ktorým bol navrhovateľ uznaný vinným, že nesplnil uznesenie z mimoriadnej konferencie notárov konanej dňa 12. novembra 2004, ktorým boli všetci notári zaradení s účinnosťou od 1. januára 2005, aj keď im zo zákona nevyplýva povinnosť registrovať sa ako platcovia DPH, aby sa registrovali ako dobrovoľní platcovia DPH v najbližšom zákonom prihlasovacom termíne bez ohľadu na obrat, pričom mu bola uložená peňažná pokuta vo výške 100 000 Sk a zároveň aj povinnosť registrovať sa ako dobrovoľný platca DPH na príslušnom daňovom úrade a povinnosť uhradiť trovy konania, všetko v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Odvolaací súd svoje rozhodnutie založil na právnom názore, že navrhovateľ závažným spôsobom porušil ustanovenie § 91 ods. 1 Notárskeho poriadku a to nedodrzaním povinností vyplývajúcich zo záväzného uznesenia prijatého Notárskou konferenciou, ako aj povinnosti stanovené Etickým kódexom notára, keď nerešpektoval právoplatné uznesenie Notárskej konferencie ako najvyššieho orgánu samosprávy notárov, pričom spochybnil, či je oprávnený preskúmať podľa § 245 ods. 1 OSP zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu - uznesenia Konferencie notárov, o ktoré sa preskúmané rozhodnutie opiera.

Tak ako pri správnom delikte tak aj pri disciplinárnom previnení (za ktoré možno uložiť disciplinárne opatrenie) možno za všeobecné pojmové znaky považovať najmä: konanie, protiprávnosť, trestnosť, zodpovednú osobu a to, že znaky deliktu sú stanovené zákonom.

Pod pojmom protiprávnosť možno zahrnúť všeobecne také konanie, ktoré je v rozpore s právom. Znamená to, že konaním je porušená alebo nesplnená právna povinnosť vyplývajúca zo zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu alebo uložená na jeho základe.

Podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Podľa čl. 59 od. 2 Ústavy Slovenskej republiky dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

Nemôže byť sporné, že upravovať jednotlivé daňové povinnosti je vo výlučnej

kompetencii štátu. Vznik a zánik daňovej povinnosti upravujú príslušné daňové zákony - zákon č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty orgánov v znení neskorších predpisov. Zákon tiež upravuje podmienky registrácie na daň z pridanej hodnoty.

Žiadna samosprávna stavovská organizácia teda ani Notárska komora Slovenskej republiky nemôže uložiť daňovú povinnosť nad rámec zákona - nad rámec zákonnej povinnosti - a na jej základe vyvodzovať disciplinárnu zodpovednosť za nesplnenie takej povinnosti, ktorá nevyplýva zo zákona.

Bez ohľadu na ustanovenie § 245 ods. 1 OSP, podľa ktorého *pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu posúdi súd i zákonnosť prv urobeného správneho rozhodnutia, o ktoré sa preskúmvané rozhodnutie opiera, ak bolo preň prv urobené rozhodnutie záväzné a ak nie je na jeho preskúvanie určený osobitný postup*, keďže uznesenie mimoriadnej konferencie notárov nemožno považovať za správne rozhodnutie (individuálny správny akt prijatý pri výkone správy verejným orgánom, ktoré priamo zasahuje do práv, slobôd alebo záujmov osôb resp. ktorým sa ukladajú práva, povinnosti, prípadne sa zasahuje do slobôd alebo záujmov týchto subjektov), bolo potrebné posúdiť disciplinárnu zodpovednosť navrhovateľa z hľadiska zásahu do jeho práv.

Zásah do práv sa vždy hodnotí účelom povinností - adekvátnosti cieľu. V danej veci podľa obsahu spisového materiálu týmto cieľom malo byť opatrenie na vytvorenie rovnakých podmienok účastníkov hospodárskej súťaže, ktoré však vzhľadom na príslušné daňové predpisy sa javí byť neprimeraným účelom, ktorý chráni. V tomto smere dovolací súd poukazuje i na ustanovenia § 4 zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

V danej veci bola takto potom uložená sankcia, hoci správny orgán nemal jednoznačne preukázané, či sa sankcionovaná osoba skutočne dopustila protiprávneho konania.

V tejto súvislosti nemožno opomenúť, že do obsahu základného práva na súdnu

ochranu patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon.

Odvolaací súd sa stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvého stupňa bez toho, aby sa adekvátne vysporiadal nielen s námietkami navrhovateľa uvedenými v opravnom prostriedku i v odvolaní ale aj s ústavnými aspektmi preskúmvanej veci, pričom aplikáciu ustanovenia § 245 ods. 1 OSP riešil nadbytočne. Takéto posúdenie veci treba považovať nielen za nesprávne ale aj za nedostatočné pre vydanie vecne správneho a zákonného rozhodnutia.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že postup odvolacieho súdu zavŕšený dovolaním napadnutým rozsudkom, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa o potvrdení rozhodnutia odporkyne, je nesprávny a je dôvodom pre zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil Krajskému súd v Banskej Bystrici na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 veta prvá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250ja ods. 5 OSP).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250ja ods. 5 OSP).

V časti potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa o zastavení konania voči pôvodne označeným odporcom v 2/ rade JUDr. M.D. - prezidentovi Notárskej komory Slovenskej republiky a v 3/ rade Disciplinárnej komisii Notárskej komory Slovenskej republiky ako aj v časti o uložení poplatkovej povinnosti a zmene prvostupňového rozsudku v časti náhrady trov prvostupňového konania rozsudok odvolacieho súdu odvolaním napadnutý nebol, a preto v týchto častiach zostáva dovolaním nedotknutý.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší opravný prostriedok.

V Bratislave 8. decembra 2010

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Mária Králová